

УДК 347.72

DOI [https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6\(41\).964](https://doi.org/10.32837/pyuv.v0i6(41).964)**П. Д. Пилипенко***orcid.org/0000-0002-3382-3033**доктор юридичних наук, професор,**завідувач кафедри соціального права**Львівського національного університету імені Івана Франка***С. М. Синчук***orcid.org/0000-0003-2711-5919**доктор юридичних наук,**професор кафедри соціального права**Львівського національного університету імені Івана Франка*

ПРАВО УЧАСНИКА ТОВАРИСТВА З ОБМЕЖЕНОЮ ВІДПОВІДАЛЬНІСТЮ НА УЧАСТЬ В РОЗПОДІЛІ ПРИБУТКУ ТОВАРИСТВА

Постановка проблеми. Перехід до ринкової економіки та зміна політичного устрою на початку 90-х р.р. минулого століття вимагали від українського законодавця створення принципово нової правової бази для регулювання діяльності суб'єктів господарювання, що виникли. В результаті в останнє десятиліття відбулося кардинальне оновлення законодавства України, що регулює корпоративні відносини. Проте велика кількість норм, часто суперечливих, створює в діяльності товариств з обмеженою відповідальністю сприятливий ґрунт для зловживань як з боку засновників так і учасників товариств з обмеженою відповідальністю.

Зміни законодавства викликали появу товариств з обмеженою відповідальністю та їх активне залучення до цивільного обігу. Більше того, зараз більшість створюваних юридичних осіб в нашій державі створюються у формі товариств з обмеженою відповідальністю, тому що дані товариства не вимагають суттєвих капіталовкладень, сприятливі для розвитку малого та середнього бізнесу.

Новим етапом розвитку даної організаційно-правової форми господарських товариств стало прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Проте, незважаючи на прогресивні зміни в законодавстві щодо правового статусу товариств з обмеженою відповідальністю (далі – ТОВ), все-таки на практиці виникають проблемні питання, що стосуються не лише діяльності товариства загалом, але й прав учасників, що і зумовлює актуальність дослідження.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання діяльності товариств з обмеженою відповідальністю, правового становища його учасників, їх прав та обов'язків висвітлено у наукових працях багатьох науковців.

Науково-теоретичну базу для написання даної статті склали праці: О. Братасюк, Н.А. Горбова,

І. Дерев'янка, Р. Кобець, Я.О. Короташ, А.С. Ларіонова, В.К. Мамутова, Н. Ментух, Д.Ю. Циплюк, О.О. Чувпило та ін.

Постановка завдання. Завданням цієї статті є дослідження та обґрунтування права учасника товариства з обмеженою відповідальністю на участь в розподілі прибутку товариства.

Виклад основного матеріалу дослідження. Товариство з обмеженою відповідальністю є корпоративною компанією комерційного характеру, в основі якого лежить поєднання капіталів однієї чи кількох осіб.

Дана форма організації юридичних осіб широко використовується практично у всіх державах світу, а саме: Франції; Німеччині; Нідерландах; Польщі; в модифікованому вигляді у Великій Британії та США. На сьогодні – це одна із найбільш поширених організаційно-правових форм діяльності суб'єктів господарювання.

Варто відзначити, що товариства з обмеженою відповідальністю виникли пізніше повних, командитних та інших видів товариств. Їх виникнення є наслідком достатньої централізації капіталу, коли відпала необхідність залучення капіталів багатьох власників, що характерно для акціонерних товариств. Товариства з обмеженою відповідальністю зберегли переваги акціонерних товариств та водночас були більш гнучкою формою об'єднання капіталів суб'єктів господарської діяльності [1, с. 79].

Незважаючи на те, що ТОВ є об'єднання капіталів, значення особи учасника в ньому досить високе.

Варто відзначити, що законом України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю» [2] не приділено достатньої уваги учасникам товариства, їх якісному складу (громадянство, резиденство, вік тощо), однак поряд з цим зняли обмеження щодо кількісного складу учасників, що обумовлено, за словами авторів

Закону, створенням умов для зміни організаційно-правової форми акціонерних товариств, які де-факто не є класичними акціонерними товариствами, а обрали таку форму виключно через існування обмеження щодо кількості учасників ТОВ.

Так, слід зауважити, що кількісний склад учасників ТОВ змінено. За період існування незалежної України, як зазначає у своїй роботі Н.А. Горбова, положення законодавства про кількісний склад учасників ТОВ постійно змінювалося, і не став виключенням і даний Закон [3, с. 49].

Новим законом кількість учасників ТОВ не обмежується, як було раніше. Тобто знято ліміт щодо кількості учасників в товаристві, відсутні обмеження щодо максимальної кількості учасників ТОВ.

Як зазначають дослідники Н. Ментух та О. Братасюк, також одним із нововведень нового Закону стало звуження кола обов'язків учасників товариств, що видається не зовсім зрозумілою такою позицією законодавця [4, с. 69].

Хоча, в ст. 117 ЦК України поряд з вище наведеними обов'язками учасників товариства встановлюється обов'язок виконувати свої зобов'язання перед товариством, у тому числі ті, що пов'язані з майновою участю, а також робити вклади у розмірі, в порядку та засобами, передбаченими установчим документом, та не розголошувати комерційну таємницю і конфіденційну інформацію про діяльність товариства [5]. Як висновок – не обґрунтованою видається така позиція національного законодавця щодо скороченості зобов'язань учасників ТОВ.

На нашу думку, варто погодитися із твердженням І. Дерев'янка, який вважає, що повинен бути унормований чіткий баланс між правами та обов'язками його учасників для стабільної роботи товариства. Адже, на думку автора, відсутністю регулювання збалансованості прав та обов'язків як на законодавчому, так і установчому рівні, унеможливується захист прав учасників і товариства загалом від бездіяльності недобросовісних учасників, призводячи в кінцевому результаті до корпоративних конфліктів та блокування діяльності загалом [6].

Все майно, передане товариству з обмеженою відповідальністю, є його власністю. Учасники не відповідають за зобов'язаннями товариства, а товариство не відповідає за зобов'язаннями учасників. Тим не менш, у учасників товариства з обмеженою відповідальністю є права на його майно.

Так, до майнових прав учасників товариства можна віднести:

- право на отримання частини прибутку від діяльності товариства;
- право на вихід із товариства та отримання частини майна товариства, пропорційне долі учасника;

– право отримання частини майна товариства після задоволення вимог кредиторів у процесі ліквідації товариства.

Відповідно до ст. 5 даного закону учасники товариства наділяються таким обсягом прав: «брати участь в управлінні товариством у порядку, передбаченому цим Законом та статутом товариства; отримувати інформацію про господарську діяльність товариства; брати участь у розподілі прибутку товариства; отримати у разі ліквідації товариства частину майна, що залишилася після розрахунків з кредиторами, або його вартість» [2].

Зупинимось на аналізі права учасника товариства з обмеженою відповідальністю на участь у розподілі прибутку товариства.

Як зазначається в літературі, що за умови, коли особа набуває частку в товаристві з обмеженою відповідальністю, вона отримує певні фінансові права, які включають право участі в розподілі прибутків і збитків товариства. Крім того, учасники мають право брати участь у розподілі активів ТОВ як під час його існування, а також при його розпуску та ліквідації [7].

Право на отримання прибутку учасником не являється зобов'язанням товариства. Для товариства це також право. Справа в тому, що товариство в особі своїх учасників може прийняти рішення про використання прибутку на інші цілі, наприклад, на розвиток товариства, і тоді в учасників право на отримання прибутку не виникає.

Чистий прибуток товариства з обмеженою відповідальністю може розподілятися між учасниками товариства на підставі рішення загальних зборів учасників, яке приймається простою більшістю голосів учасників. Рішення приймається або щокварталу, або що шість місяців, або щорічно. Прибуток розподіляється пропорційно часткам учасників. Однак, інший порядок розподілу прибутку може бути передбачений у статуті товариства. Рішення про це має бути прийняте на загальних зборах учасників одноголосно.

Також або рішенням загальних зборів, або у статуті визначається термін та порядок здійснення виплат.

Також, варто зазначити, що при створенні ТОВ учасники зобов'язані сформувати статутний капітал у повному обсязі протягом 6 місяців з дати державної реєстрації, якщо інше не встановлено статутом (раніше цей строк становив 1 рік). Вказаний строк може бути зменшений або збільшений у статуті, проте лише за одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких взяли участь усі учасники товариства.

До того ж, посилюється відповідальність за несвоєчасне внесення вкладу при первинному формуванні статутного капіталу, аж до виключення учасника товариства.

Так, відповідно до ч. 1 ст. 15 Закону про ТОВ якщо учасник прострочив внесення вкладу чи його частини, виконавчий орган товариства має надіслати йому письмове попередження та встановити додатковий строк для погашення заборгованості, який не може перевищувати 30 днів [2].

Якщо учасник товариства не вніс вклад для погашення заборгованості протягом наданого додаткового строку, виконавчий орган товариства має скликати загальні збори учасників, які можуть прийняти одне з таких рішень:

«1) про виключення учасника товариства, який має заборгованість із внесення вкладу;

2) про зменшення статутного капіталу товариства на розмір неоплаченої частини частки учасника товариства;

3) про перерозподіл неоплаченої частки (частини частки) між іншими учасниками товариства без зміни розміру статутного капіталу товариства та сплату такої заборгованості відповідними учасниками;

4) про ліквідацію товариства»[2].

В свою чергу, голоси, що припадають на частку учасника, який має заборгованість перед товариством, не враховуються при визначенні результатів голосування.

Розмір статутного капіталу товариства відповідно до ч. 1 ст. 12 Закону складається з номінальної вартості часток його учасників, виражених у національній валюті України [2].

При цьому, розмір частки учасника у статутному капіталі товариства може додатково визначатися у відсотках та відповідати співвідношенню номінальної вартості його частки та розміру статутного капіталу товариства.

Відповідно до ст. 116 ЦК України учасники господарського товариства мають право брати участь у розподілі прибутку товариства і одержувати його частину (дивіденди) [5]. Аналогічне право становить частину корпоративних прав, передбачених ст. 167 ГК України, відповідно до якої «корпоративні права – це права особи, частка якої визначається у статутному капіталі (майні) господарської організації, що включають правомочності на участь цієї особи в управлінні господарською організацією, отримання певної частки прибутку (дивідендів) даної організації та активів у разі ліквідації останньої відповідно до закону, а також інші правомочності, передбачені законом та статутними документами»[8].

Відповідно до ст. 26 Закону про ТОВ виплата дивідендів здійснюється за рахунок чистого прибутку товариства особам, які були учасниками товариства на день прийняття рішення про виплату дивідендів, пропорційно до розміру їхніх часток. Товариство виплачує дивіденди грошовими коштами, якщо інше не встановлено одностайним рішенням загальних зборів учасників,

у яких взяли участь всі учасники товариства. Дивіденди можуть виплачуватися за будь-який період, що є кратним кварталу, якщо інше не передбачено статутом. Виплата дивідендів здійснюється у строк, що не перевищує шість місяців з дня прийняття рішення про їх виплату, якщо інший строк не встановлений статутом товариства або рішенням загальних зборів учасників.

Також, згідно п. 12 ч. 2 ст. 30 даного закону до компетенції загальних зборів належить, в тому числі, розподіл чистого прибутку товариства, прийняття рішення про виплату дивідендів. Тобто, щоб виплатити дивіденди, необхідним є рішення загальних зборів учасників ТОВ. В свою чергу на загальних зборах учасників ведеться протокол, у якому фіксуються сам порядок проведення загальних зборів учасників та прийняті рішення. Протокол підписується головою загальних зборів учасників або іншою уповноваженою особою. Також, кожному учаснику товариства, узявшому участь у загальних зборах учасників, надається можливість підписати протокол.

Однак, варто відзначити те, що в тих випадках, коли загальні збори учасників прийняли рішення про не виплату дивідендів, а на спрямування прибутку на інші цілі (скажімо на створення резервного фонду), то за таких підстав дивіденди не виплачуються, на що і звертається увага з боку суду.

Нова редакція закону про ТОВ не встановлює обов'язкового розміру щорічних відрахувань до резервного (страхового) фонду, як це передбачалося раніше, а описує випадки, коли ТОВ зобов'язано сформувати резервний капітал.

Так, на підставі ч. 1 ст. 25 закону про ТОВ «товариство має право придбавати частки у власному статутному капіталі без його зменшення на розмір такої частки лише за умови, що на день такого придбання товариство сформує резервний капітал у розмірі ціни придбання викупленої частки, який не може використовуватися для здійснення виплат на користь учасників такого товариства».

Таким чином, як зауважує Р. Кобець, коли саме ТОВ купить частку учасника без зменшення статутного капіталу, то воно зобов'язане сформувати резервний капітал у розмірі ціни придбання такої (викупленої) частки. Тобто створення та поповнення резервного капіталу ТОВ в усіх інших випадках не є обов'язковим, але може визначатися статутними документами [9].

На підставі ч. 3 ст. 26 Закону дивіденди можуть виплачуватися за будь-який період, що є кратним кварталу, якщо інше не передбачено статутом. Тобто статутом ТОВ можна передбачити виплату дивідендів, скажімо, щомісячно.

Окрім науковці, крім рекомендацій щодо закріплення в статуті будь-якого господарського товариства строку та періодичності виплати диві-

дендів, рекомендують також передбачати в статуті «відповідальність виконавчого органу господарського товариства у разі неповної та несвоечасної виплати оголошених дивідендів» [10, с. 329].

В підтримку даного твердження, Я.О. Короташ у своїй роботі наголошує на важливості правильного вибудування та закріплення в статуті системи управління товариством з розмежуванням компетенції його органів та встановлення засобів їх стримувань і противаг, підстав притягнення до відповідальності [11, с. 69].

В окремих аспектах складнішою і відмінною видається процедура прийняття рішення шляхом заочного голосування (ст. 35 Закону) та процедура прийняття рішення шляхом опитування (ст. 36 Закону). Що стосується прийняття рішення шляхом заочного голосування, то тут складається такий самий протокол, до якого долучається заочне рішення учасника у письмовій формі. Що стосується прийняття рішення шляхом опитування, то ініціатор опитування повинен надіслати усім учасникам товариства відповідний запит із проектом рішення щодо запропонованого питання. В такому запиті повинна зазначитися адреса, на яку свою відповідь та прийняті рішення мають надіслати учасники товариства, і строк, протягом якого вони мають це зробити. Також, запити можуть надсилатися учасникам із використанням засобів електронних комунікацій, передбачених статутом товариства. За умови згоди учасника із запропонованим рішенням, він може підписати проект рішення та надіслати його ініціатору протягом 15 днів від дня отримання запиту, якщо інше не встановлено статутом товариства. В свою чергу має бути безумовною згода учасника товариства щодо прийнятого рішення і може надсилатися ним із використанням засобів електронних комунікацій, передбачених статутом товариства.

Після закінчення терміну для пред'явлення вимог про виплату прибутку, незатребуваний прибуток знову стає прибутком товариства, лише нерозподіленим.

Виходячи з аналізу практики, у процедурі розподілу прибутку виникає низка спірних моментів.

Так, варто відзначити, що новий закон про ТОВ не містить поняття «чистий дохід». Для визначення даного поняття необхідно керуватися наказом Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73 Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» [12] відповідно до якого «чистий дохід від реалізації продукції (товарів, робіт, послуг) розуміється як дохід, що визначається шляхом вирахування з доходу від реалізації продукції, товарів, робіт, послуг (у тому числі платежів від оренди об'єктів інвестиційної нерухомості) наданих зни-

жок, вартості повернутих раніше проданих товарів, доходів, що за договорами належать комітентам (принципалам тощо), та податків і зборів».

Законом не встановлено можливості виплати частини прибутку не грошима, а, скажімо, іншим майном. У статуті ТОВ це також зазвичай не відображено.

Як правило, виходячи із змістуч. 2 ст. 26 Закону, ТОВ «виплачує дивіденди грошовими коштами, якщо інше не встановлено одностайним рішенням загальних зборів учасників, у яких брали участь усі учасники товариства».

При цьому ТОВ можуть виплачувати дивіденди в безготівковому порядку або ж у готівковій формі. Але в останньому випадку необхідно дотримуватися обмежень, передбачених п. 6 постанови Правління НБУ від 29.12. 2017р. № 148 «Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні» [13]. Зокрема, суб'єктам господарювання надається право протягом одного дня за одним або кількома платіжними документами здійснювати розрахунки готівкою:

- 1) між собою – у розмірі до 10000 грн включно;
- 2) з фізичними особами – у розмірі до 50000 грн включно».

Що стосується виплати дивідендів у не грошовій формі, то загальними зборами учасників, в яких брали участь усі учасники товариства, може бути прийняте одностайне рішення на рахунок виплати дивідендів у натуральній формі або ж на рахунок реінвестиції дивідендів у статутний капітал.

Як правило, на практиці під час виплати дивідендів у натуральній формі зазвичай їх нараховують у грошовій формі, а згодом із особою, якій виплачують дивіденди, оформлюють договір купівлі-продажу товарів, необоротних активів і здійснюють взаємозарахування за зобов'язаннями (ст. 601 ЦКУ) [5]. В такого роду випадках розрахунок за відвантажені товари, необоротні активи все одно не проводять у грошовій формі. Однак враховуючи той факт, що платники єдиного податку не мають права виплачувати дивіденди у негрошовій формі, оскільки їм дозволяється здійснювати розрахунки за відвантажені товари виключно у грошовій формі (п. 291.6 ПКУ) [14], то платникам єдиного податку від виплати дивідендів у негрошовій формі краще утриматися.

Вважаємо, що у випадку виплати частини прибутку учасникам товариства майном, даний факт має бути відображений у рішенні товариства про розподіл прибутку.

Також законодавством передбачено випадки обмеження щодо виплати дивідендів учасникам.

Так, відповідно до ст. 27 Закону ТОВ не має права приймати рішення про виплату дивідендів або виплачувати дивіденди, якщо:

«1) ТОВ не здійснило розрахунків з учасниками ТОВ у зв'язку із припиненням їх участі в ТОВ або з правонаступниками учасників ТОВ відповідно до Закону;

2) майна ТОВ недостатньо для задоволення вимог кредиторів за зобов'язаннями, строк виконання яких настав, або буде недостатньо внаслідок прийняття рішення про виплату дивідендів чи здійснення виплати» [2].

Даним законом закріплена норма, відповідно до якої у статуті ТОВ може бути передбачено інші додаткові умови, на підставі яких не зможуть приймати рішення загальні збори учасників щодо виплати дивідендів або за наявності даних підстав дивіденди не зможуть виплачуватися. Також закон передбачає право ТОВ не виплачувати дивіденди тому учаснику, який частково або повністю не вніс свій вклад.

Варто відзначити, що невиклата дивідендів у строки, передбачені законом або установчими документами юридичної особи, є порушенням грошового зобов'язання, у зв'язку з яким настають правові наслідки, передбачені ч. 2 ст. 625 ЦК. Тобто в такому випадку особа, якій виплатили вчасно дивіденди, має право вимагати стягнення суми боргу з врахуванням встановленого індексу інфляції за весь час прострочення, а також 3 % річних від простроченої суми, якщо інший розмір процентів не встановлено договором або законом.

Крім того це може бути перешкодою для нарахування наступних дивідендів відповідно з пп. 2 ч. 1 ст. 27 Закону (майна товариства недостатньо для задоволення вимог кредиторів, строк виконання яких настав).

Питання обмеження прийняття рішень загальними зборами про розподіл прибутку чи обмеження виплат прибутку, зазвичай, спорів не викликають.

Закон про ТОВ не містить положення про відповідальність товариства за несвочасну виплату прибутку. Проте наслідки для товариства все ж можуть бути.

Зокрема, «ображеному» учаснику надається право звернення до суду з вимогою про стягнення нарахованих, але невикланих дивідендів. Проте, зважаючи на те, що такого роду виплата по своїй суті являється грошовим зобов'язанням, то учасник на підставі ст. 625 ЦК може вимагати також виплати суми заборгованості з врахуванням індексу інфляції за весь час прострочення, а також 3 % річних від простроченої суми. Так, враховуючи матеріали судової практики, згідно постанови Верховного суду від 23.05. 2018 р. у справі № 908/660/17 було стягнуто з ТОВ «Агрофірма «Славутич» на користь особи-позивача заборгованість з врахуванням інфляційних втрат, а також 3 % річних від простроченої суми [15]. Окрім цього, ТОВ, яке прогало, повинно буде від-

шкодовувати суму сплаченого судового збору та витрат на професійну правову допомогу у випадку застосування її учасником.

Висновки. Отже, слід врахувати, що вимагати в товариства виплати дивідендів учасник зможе лише в тому разі, коли буде рішення загальних зборів про розподіл прибутку і строк здійснення для виплат вважатиметься таким, що настав. За наявності усіх інших випадків у задоволенні позову суд відмовить.

Таким чином, проаналізувавши дане право учасника на участь у розподілі прибутку товариства з обмеженою відповідальністю, можна виокремити низку проблем щодо його реалізації. В першу чергу проблеми у реалізації права пов'язані з нечітким регулюванням або відсутністю правового регулювання відносин.

З цієї метою вважаємо за необхідне при регулюванні права учасника на участь у розподілі прибутку товариства:

- закріпити в законі визначення поняття чистого прибутку;
- доповнити ст. 26 Закону нормою такого змісту «Допускається прийняття рішенням про розподіл прибутку товариства з обмеженою відповідальністю лише після внесення у повному обсязі усіма його учасниками своїх вкладів»;
- передбачити відповідальність товариства у випадку несвочасної виплати прибутку (врахувавши ст. 625 ЦК України).

Література

1. Мамутов В.К., Чувпило О.О. Господарче право зарубіжних країн. К. : Ділова Україна. 1996. 352 с.
2. Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю: Закон України від 06.02. 2018 р. № 2275-VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2018. № 13. Ст.69.
3. Горбова Н.А. Закон України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю»: аналіз нововведень та регуляторного впливу. *Держава та регіони*. Серія: Право. 2018. № 1(59). С. 48-53.
4. Ментух Н.Ф., Братасюк О.Б. Правове становище товариств з обмеженою відповідальністю за законодавством України. *Актуальні проблеми правознавства. Збірник наукових праць*. Випуск № 1. 2021. С. 66-74. URL: <http://app.wunu.edu.ua/wp-content/uploads/2021/06/1-2021.pdf>
5. Цивільний кодекс України від 16.01. 2003 року. *Відомості Верховної Ради*. 2003. №№ 40-44. Ст. 356.
6. Дерев'яно І. Закон про ТОВ: що змінилося і навіщо? URL: <http://yur-gazeta.com/publications/practice/korporativne-pravo-ma/zakon-pro-tov-shcho-zminilosya-i-navishcho.html>
7. What rights do I have as a member of a limited liability company? URL: <https://www.aetonlaw.com/what-rights-do-i-have-as-a-member-of-a-limited-liability-company/>
8. Господарський кодекс України від 16.01. 2003 р. *Відомості Верховної Ради України*. 2003. №18 (№ 19-20, № 21-22). Ст. 144.
9. Кобець Р. Формування резервного капіталу & виплата дивідендів. Нові правила. URL: <https://>

agropro.club/articles/formuvannya-rezervnogo-kapitalu-viplata-dividendiv/

10. Ларіонова А.С., Циплюк Д.Ю. Виплата дивідендів засновникам-резидентам. *Фінанси, облік і аудит*. 2012. № 19. С. 327-334.

11. Короташ Я.О. Виплата дивідендів учасникам товариства з обмеженою відповідальністю у випадку невнесення ними вкладів до статутного капіталу товариства. *Право та інновації*. 2016. № 3(15). С. 68-72.

12. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності»: наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 № 73. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text>.

13. Про затвердження Положення про ведення касових операцій у національній валюті в Україні: постанова Правління НБУ від 29.12. 2017р. № 148. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/v0148500-17#Text>.

14. Податковий кодекс України від 02.12. 2010 р. № 2755 VI URL: www.rada.gov.ua.

15. Постанова Верховного суду від 23.05. 2018 р. у справі № 908/660/17. URL: <https://verdictum.ligazakon.net/document/74378042?ch=976895>.

Анотація

Пилипенко П. Д., Синчук С. М. Право учасника товариства з обмеженою відповідальністю на участь в розподілі прибутку товариства. – Стаття.

Дана стаття присвячена розгляду питання щодо права учасника товариства з обмеженою відповідальністю на участь в розподілі прибутку товариства.

Обґрунтовано, що новим етапом розвитку даної організаційно-правової форми господарських товариств стало прийняття Закону України «Про товариства з обмеженою та додатковою відповідальністю».

Відзначено, що дана форма організації юридичних осіб широко використовується практично у всіх державах світу, а саме: Франції; Німеччині; Нідерландах; Польщі; в модифікованому вигляді у Великій Британії та США. На сьогодні, це одна із найбільш поширених організаційно-правових форм діяльності суб'єктів господарювання.

Проаналізовано, що все майно, передане товариству з обмеженою відповідальністю, є його власністю. Учасники не відповідають за зобов'язаннями товариства, а товариство не відповідає за зобов'язаннями учасників.

Зазначається, що чистий прибуток товариства з обмеженою відповідальністю може розподілятися між учасниками товариства на підставі рішення загальних зборів учасників, яке приймається простою більшістю голосів учасників. Рішення приймається або щокварталу, або що шість місяців, або щорічно. Прибуток розподіляється пропорційно часткам учасників. Однак, інший порядок розподілу прибутку може бути передбачений у статуті товариства.

У випадку виплати частини прибутку учасникам товариства майном, даний факт, на думку автора, має бути відображений у рішенні товариства про розподіл прибутку.

Проаналізовано випадки обмеження щодо виплати дивідендів учасникам, передбачені законодавством.

У статті зазначено, що в тих випадках, коли загальні збори учасників прийняли рішення про не виплату дивідендів, а на спрямування прибутку на

інші цілі (скажімо на створення резервного фонду), то за таких підстав дивіденди не виплачуються, на що і звертається увага з боку суду.

Аргументовано, що вимагати в товариства виплати дивідендів учасник зможе лише в тому разі, коли буде рішення загальних зборів про розподіл прибутку і строк здійснення для виплат вважатиметься таким, що настав.

Автором зроблено висновки та подано пропозиції при регулюванні права учасника на участь у розподілі прибутку товариства.

Ключові слова: господарське товариство, товариство з обмеженою відповідальністю, учасники, права, розподіл прибутку, корпоративні права.

Summary

Pylypenko P. D., Synchuk S. M. The right of a participant of a limited liability company to participate in the share of the company's profit. – Article.

This article is devoted to the issue of the right of a member of a limited liability company to participate in the distribution of profits of the company.

It is substantiated that the adoption of the Law of Ukraine "On Limited and Additional Liability Companies" became a new stage in the development of this organizational and legal form of business associations.

It is noted that this form of organization of legal entities is widely used in almost all countries of the world, namely: France; Germany; The Netherlands; Poland; in a modified form in the United Kingdom and the United States. Today it is one of the most common organizational and legal forms of business entities.

It is analyzed that all property transferred to a limited liability company is its property. Participants are not liable for the obligations of the company, and the company is not responsible for the obligations of the participants.

It is noted that the net profit of a limited liability company may be distributed among the members of the company on the basis of the decision of the general meeting of participants, which is taken by a simple majority of votes.

The decision is made either quarterly, or every six months, or annually. Profits are distributed in proportion to the shares of participants. However, a different procedure for the distribution of profits may be provided for in the company's charter. In the case of payment of part of the profits to the company's members with property, this fact, in the author's opinion, should be reflected in the company's decision on the distribution of profits. The cases of restrictions on the payment of dividends to participants provided by law are analyzed.

The article states that in cases where the general meeting of participants decided not to pay dividends, but to direct profits to other purposes (say, the creation of a reserve fund), on such grounds, dividends are not paid, which draws attention from court.

It is argued that the participant will be able to demand payment of dividends from the companies only if the decision of the general meeting on the distribution of profits and the deadline for payments is considered to be due.

The author draws conclusions and submits proposals for regulating the participant's right to participate in the distribution of company profits.

Key words: business association, limited liability company, participants, rights, profit distribution, corporate rights.